

2/2021 | Tiedote alkavasta tutkimuksesta

Farmaseutin toteuttama iäkkään päivystyspotilaan kotilääkityksen selvitys

M. Vornanen, E. Jämsen, S. Mustajoki, K. Jäppinen, T. Toivo

Tutkimuksen tavoitteet

- Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, minkälaisia lääkityksen oikeellisuuteen ja lääkehoidon riskien vähenemiseen liittyviä hyötyjä voidaan saavuttaa toimintamallilla, jossa farmaseutti selvittää Tampereen yliopistollisen sairaalan päivystys Acutaan saapuvan iäkkään potilaan kotilääkityksen, tarkistaa lääkityksen keskeisiä riskejä ja viestii niistä lääkärille.
- Tutkimuksen aineisto on suunniteltu kerättäväksi helmi-huhtikuussa 2021 päivystys Acutassa ja jatkohoito-osastoilla.

Tutkimuksen aineisto ja menetelmät

Tutkimus toteutetaan havainnoivana tutkimuksena. Farmaseutti selvittää saapuvan potilaa kotilääkityksen eri tietolähteitä hyödyntäen ja arvioi lääkitykseen liittyviä riskejä käyttäen apuna Riskbase-, Inxbase- ja Renbase-tietokantoja. Farmaseutin päivystyksessä tekemän arvion hyötyjen selvittämiseksi käytetään vertailuryhmää, jonka kotilääkityksen selvittämiseen ja lääkitysriskien arvioimiseen farmaseutti ei osallistu.

Lääkitykseen liittyvät ongelmat ovat yleisiä iäkkäillä päivystyspotilailla

Lääkitykseen liittyvät ongelmat ja riskit, kuten lääkehaitat ja kliinisesti merkittävät yhteisvaikutukset, ovat yleisiä iäkkäillä päivystyspotilailla ja niiden on havaittu aiheuttavan Suomessa yli 20 % iäkkäiden päivystyskäynneistä. Ajantasaisen lääkitystiedon puutteet ovat kuitenkin yleisiä iäkkäillä päivystyspotilailla. Ellei lääkitystä selvitetä luotettavasti, mahdolliset lääkehaitat ja yhteisvaikutukset jäävät huomiotta.

Päivystys on keskeinen yksikkö lääkitystietojen selvittämisen kannalta, koska se toimii usein potilaan sairaalaan vastaanottavana yksikkönä. Päivystystoiminnan erityispiirteet ja tietojärjestelmiin liittyvät haasteet lisäävät kuitenkin riskiä sille, että kotilääkityksen

selvittäminen jää tekemättä. Edullista olisi, jos lääkityksen selvittämistä ja arviointia tehtäisiin moniammatillisesti. Osastofarmaseuttien työskentely päivystyksessä on vielä melko uutta Suomessa ja siihen liittyvää vaikuttavuustutkimusta tarvitaan. Kansainvälisten tutkimusten perusteella kliininen farmasisti voi tukea lääkärin työtä selvittämällä ajantasaisen kotilääkityksen ja arvioimalla, onko lääkityksessä sellaisia riskejä, joita lääkärin olisi syytä huomioida potilaan lääkehoidosta päätettäessään.

Lisälukemista

Cheema E, Alhomoud FK, Kinsara ASA ym.: The impact of pharmacists-led medicines reconciliation on healthcare outcomes in secondary care: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. PLoS One, 13(3):e0193510, 2018 doi: 10.1371/journal.pone.0193510.

Laatikainen O, Sneck S, Bloigu R ym.: Hospitalizations Due to Adverse Drug Events in the Elderly-A Retrospective Register Study. Frontiers in Pharmacology. 7:358, 2016 doi: 10.3389/fphar.2016.00358.

Schepel L, Lehtonen L, Airaksinen M ym.: Medication reconciliation and review for older emergency patients' requires improvement in Finland. Int J Risk Saf Med 30:19–31, 2019 <https://doi.org/10.3233/JRS-180030>

Lisätietoja

Proviisori Maarit Vornanen, PSHP Sairaala-apteekki, maarit.vornanen@pshp.fi. Ei julkaisuun liittyviä sidonnaisuuksia.

Lääkitysturvallisuuskoordinaattori, FaT, Terhi Toivo, PSHP Sairaala-apteekki, terhi.toivo@pshp.fi. Ei julkaisuun liittyviä sidonnaisuuksia.